

Szent Mihály Hírlevél

A Lenti Római Katolikus Plébánia hírei – 10. évfolyam, 2. szám, 2023. április 9.
Húsvétvasárnap

Székely János püspök: Csodák reálisan vannak –

Interjú részlet, Bors, 2020. április 9.

Ha húsvétról beszélgetünk, szóba kerül nagypéntek, Jézus kereszthalála is. Valóban bűnösnek kell-e tekintenünk Júdást, Pilátust és a római katonákat, akik gyakorlatban hozzájárultak a Megváltó kivégzéséhez? Egyesek szerint nélkülük nem lett volna megváltás, tehát abszurd módon szentként kezelendők. A megváltás lényege nem a fizikai kín, hanem Isten végtelen szeretete. Nem kellett hozzá szükségképpen a kereszt. Jézus tényszerűen, valóban a kereszthalála által váltotta meg a világot, de nem volt előírva, hogy ennek pontosan így kell történnie. Júdás és Pilátus is szabadon döntött, ezért a felelősségük alól nincs felmentés. Isten jósága eljött a világba, és Krisztus születésével testet öltött. Már a betlehemi születés is elegendő lett volna a világ minden bűnének eltörlésére, a bűn sebeinek gyógyítására.

„A feltámadás nem csak a hívők ünnepe, hanem minden emberé. A tiéd is. Rádöbbenhetsz, hogy erősebb vagy, mint a halál, és arra is, amit az eredeti görög szó, az anastasis jelent: "újra lábra állni". Benned van az erő, az Élet ereje, hogy újra lábra állj. Élő lélek van benned, nem lehet téged legyőzni.”

*(Müller Péter
író, dramaturg, forgatókönyvíró. Kossuth- és
József Attila-díjas.*

Háromnegyed évszázada történt

75 évvel ezelőtt, 1948-ban és az azt követő években nagy fordulat állt be Európa keleti felében – így hazánkban is – az egyházak és a hívők életében. Sok olyan pozitív és negatív esemény történt, mely emlékezésért kiált az eltelt háromnegyed évszázad után. Következő számainkban felidézzük a római katolikus egyházat érintő akkori történéseket. Az emlékezés azért is fontos, mert korunkban szinte napi hírnek számít egy-egy támadás hívők, papok vagy éppen templomok ellen.

1. rész – Előzmények

Két évvel a trianoni békediktátum létrejötte után majdnem egy évtizeden át *gróf Klebelsberg Kuno* látta el hazánkban a vallás- és közoktatásügyi miniszteri tisztséget.

Gróf Klebelsberg Kuno
vallás- és közoktatásügyi miniszter

Látta, hogy az ország lakosságának önbizalma, hite szétfoszlott. A felemelkedés egyetlen útját a nemzeti érzés kibontakoztatásától várta. Bár az ország nyersanyagkészletei meggyengültek, viszont jelentős kulturális értékeket látott, melyektől továbbiakat lehetett várni, ha nézetei szerint megfelelő oktatási és művelődési intézményrendszer működik.

Az országgyűlés az 1921. évi XXX. törvénycikkkel a gyermekek 6. életévétől elrendelte a tankötelezettséget a következő 9 éven át (6 év elemi és 3 év továbbképző osztály). A miniszter ehhez dolgozott ki a széles néprétegekre való „nemzetnevelési” programot, mely a népiskoláktól az egyetemig tartott.

A miniszter felelősségérzetét mutatják alábbi gondolatai: *„A kultúrpolitika terén sokáig lehet hibákat elkövetni, merthogy mi történik azokban a tantermekben, azt a nagyközönség ritkán tudja. Legfeljebb néha a szülők tudják. Ha az adópolitika vagy a közgazdasági politika rossz, a bajok rögtön jelentkeznek és megmozdul a nemzeti társadalom és javítani kell a hibás politikán. A kultúrpolitika terén nagyon sokáig lehet észrevétlenül vétkezni, de amikor az új nemzedék felnőtt, akkor az elkövetett hibákon, bajokon javítani, segíteni már nem lehet.”*

Klebensberg mkiszter úr felmérve az akkori állapotokat mrgdöbentő adatokat talált. Az ország 436 községében nem volt általános (elemi) iskola. Jegyezzük meg, hogy a 436 községből 86 esett Zala vármegyére. Ebből következik az újabb lesújtó adat: az analfabéták magas száma. Míg a szomszédos Vas vármegyében a felnőtt lakosság 10%-át nem érte el az írástudatlanok aránya, az akkori Novai járásban ez közel 22% volt. Zalai viszonylatban csak a Letenyei járás mutatott rosszabb képet, ahol ez 25% volt.

Az 1926.évi VI. törvénycikk gondoskodott a tárgyi feltételekről: három év alatt a falvakban és tanyákon ötezer tanterem épült, a kor igényeinek megfelelő títusterek szerint. Az iskolákhoz tanítói lakásokat is építettek. 1925-ben az új tantervhez kiadták az Egységes Népiskolai Vezérkönyvek sorozatát, és kimondták: *„a népiskola célja a hazának vallásosan és öntudatosan hazafias polgárokat nevelni, akik az általános műveltség alapelemeit bírják, és képesek arra, hogy ismeretüket a gyakorlati életben értékesíték.”*

Az intézményfejlesztésből az egyházak is nagy részt vállaltak. 1927-ben Szombathelyen egyházmegyei zsinatot tartottak, ahol határozat született, hogy a zalai „elmaradott részek” püspöki biztosának Pehm József (később vette fel a Mindszenty nevet) zalaegerszegi apátplébánost nevezik ki.

Zalában tizenkét iskolla építése kapcsolódik a későbbi hercegprímás nevéhez, melyek megfeleltek a kor követelményeinek, az épületeket és a felszereltséget illetően egytánt. A szegény sorsú, de tehetséges gyermekek taníttatására külön gondot fordítottak.

A későbbi főpap sürgetőnek látta a személyi feltételek fejlesztését, Zalaegerszegen megépíttette a Zárdát, ahova a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend apácáit hívta meg 1928-ban. Az épületben az öt osztályos tanítóképző mellett gyakorló elemi iskola is helyet kapott. Az intézményben 15 év alatt 400 tanítói oklevelet adtak ki.

**A zalaegerszegi Notre Dame Zárda
az 1940-es években**

Ugyanez a tanítórend Nagykanizsán 1933-tól 8 osztályos gimnáziumot működtetett.

(Folytatjuk)

Himnuszunk sorsa

Előző számunkban említettük, hogy a Nemzeti Színház közönsége a díjnyertes pályaművet már az eredményhirdetéskor, 1844. július 2-án ünnepelte. Nem kellett sokat várni, hogy nyilvánosan mint himnusz megszólaljon: 1844. augusztus 10-én, az óbudai hajógyárban, a *Széchenyi nevű gőzös vízrebocsátásánál* már énekelték. Még ez év szeptemberében a szöveg és kotta megjelent nyomtatásban is – *Deák Ferencnek* ajánlva. Első templomi énekléséről 1848. augusztus 20-án van értesülésünk, a budavári Mátyás-templomból.

A szabadságharc leverése után elvértve szólalhatott meg, az osztrák *Gott erhalte Franz den Kaiser* (Isten óvja Ferenc császárt) kezdetű császári himnuszt erőszakolták a magyar nemzetre. Csak 1903-ban sikerült törvényileg elfogadott himnusszá válnia Erkel-Kölcsey művének.

Ekkor a magyar országgyűlés elfogadott egy *törvényjavaslatot*, melynek 1. §-a az Erkel-Kölcsey Himnuszt az „*egységes magyar nemzet himnuszává*” nyilvánította. A 2.§ a hatálybalépést jelölte meg: 1903. augusztus 20-a.

I. Ferenc József magyar király nem szentesítette a törvényt, így az nem léphetett hatályba, ennek ellenére népünk énekelte.

A második világháború után még néha veszélybe került a Himnusz. Több anekdota is szól erről. *Rákosi Mátyás* pártfőtitkár szerint: „*Az mégsem lehet, hogy a dolgozó nép himnusza, vagy bármely ünnepség az Isten nevével kezdődjön*”. Magához kérette *Kodály Zoltánt* és felszólította, hogy írjon szocializmushoz illő himnuszt. Kodály válasza a következő volt: „*Ahhoz sem hozzátenni, sem abból elvenni nem lehet*”. Ezután *Illyés Gyulát* rendelte magához, aki a felszólításra ennyit válaszolt: „*Meg van az már írva*”.

Révai József, a Rákosi-korszak meghatározó kultúrpolitikusa és ideológusa egy születésnap fogadáson tett kísérletet arra, hogy *Kodályt* jobb belátásra bírja egy új himnusz írására. Ám ő csak ennyit mondott: „*Minek, jó a régi!*”.

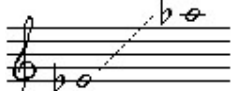
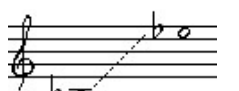
Aczél Györgyről is hírlik, hogy próbálkozott a *Kodály-Illyés* szerzőpárossal, ám ő sem ment többre.

Az 50-es évek első felétől a lemezjátszók és a magnetofonok segítségével megoldották, hogy a himnusznak a *zenekari változatát* játsszák az ünnepélyek megnyitásakor. Ezzel két, számukra nagy problémát oldottak meg: nem kellett, hogy az ünnep az Isten szóval kezdődjön, és az sem volt feltűnő, hogy az emberek nem éneklék a Szovjetunió Himnuszt (nem tudták, nem akarták), melynek ugyancsak el kellett hangzani ilyenkor.

Sokszor hallható napjainkban, hogy csak az 50-es évek eleje volt ilyen. A sok negatív példa közül idézzük fel *Csóti György* az 1980-as (!) évekből származó emlékét. *Illyés Gyula* temetése 1983. április 22-én volt a Farkasréti temetőben. Az elhangzó énekek közt valaki egyszer megszólalt: énekeljük el a Himnuszt! A tömeg rögtön elkezdte, és ahogy megszólalt az ének, *Aczél György* és *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke – tüntetően – eltávoztak a temetésről.

Sokszor *napjainkban* sem merik vállalni a társadalmi ünnepélyek rendezői a Himnusz éneklését. A templomi éneklés a tanú rá, hogy az emberek tudják is, éneklük is szívesen. Hangfelvételtől szólal meg a Himnusz, és ehhez várják az ünneplők énekét. Mi okozza ilyenkor a vérszegény hangzást?

A Himnuszt a hangfelvételekről Esz-dúrban halljuk, a templomokban hangszerkísérettel B-dúrban énekeljük. A kottakép szemlélteti, hogy milyen jelentős különbség van a két magasság hangkészlete közt:

Ünnepélyeken – Esz-dúrban:		Templomban – B-dúrban:	
-------------------------------	---	---------------------------	---

A hangfelvétel azért készül abban a magasságban, mert a szoprán szólam ezzel a hanggal még jól megbirkózik, jó fénye van, és alatta még három szólamnak kell elférni. Az orgonakíséretes letét számol azzal, hogy nem csak szoprán hangok éneklük a dallamot, ezért olyan magasságba kerül ugyanaz a dallam, melynek legfelső és legalsó hangját bármelyik hangfaj énekelheti.

Szóljunk a *Székely himnuszról* is, népünk szívesen éneklük megszületése óta. 1921-ben, a trianoni diktátumot követően készült, zenéjének szerzője *Mihalik Kálmán*, szövegírója *Csanády György*. A szerzőpáros nem himnusznak szánta a művet, egy misztériumjáték betétdalának írták. Cserkész szervezeteknek köszönhető a terjedése, Bujdosó ének címmel adták ki, 1940-ben jelent meg nyomtatásban, akkor Magyarországon kötelezővé tették a tanulását Észak-Erdély visszafoglalása alkalmából. Az idő során úgy érezte népünk, hogy a dal az összes elcsatolt területtel való összetartozás kifejezése. 1989-ig Erdélyben is és Magyarországon is a tiltott dalok listáján szerepelt, de a hatóságok nem tudták megállítani terjedését. Minthogy sokáig a népdalokhoz hasonlóan terjedt, kisebb módosulások történtek a szövegében. (Pl. a 3/4. sor vége eredetileg: ...népek harcától zajló tengeren / ne hagyd elveszni Erdélyt Istenem.) 2009-től a Székelyföld hivatalos himnusának is tekintik.

Lelki tükör – elsőáldozóknak

Imádkoztál-e mindennap / Szépen, ájtatosan?
Nem mondtad ki Isten nevét / Csúnyán, haragosan?
Vasárnapon, ünnepnapon / Szentmisére mentél?
Jó szüleid parancsának / Engedelmeskedtél?
Gyerekeket nem csúfoltad? / Nem bántottad őket?
Nem gondoltál, néztél, / Szemérmertlenséget?
Más holmiját nem bántottad? / Vagy tán el is loptad?
Hazugságot, árulkodást / Ugye, hogy kimondtad?
Pénteken vagy tiltott napon / Talán húst is ettél?
Gondolj Jézus keresztyére! / Bánd meg, hogy vétkeztél!

Gyónás utáni ima – elsőáldozóknak

Édes jó Istenem, megköszönöm néked,
Hogy már letörölted a sok csúnya vétet.
Égi kegyelemmel felékesítettél,
Kedves gyermekednek engem visszavettél.
Megígérem újra: mindig csak jót teszek,
Tégedet szerető jó gyermeked leszek. Ámen.

Ének gyermekeknek

1. Jé-zus - ka, Jé-zus- ka, figyelj most reám,
Kis szívem, hű szí-vem sze-ret i- ga- zán. Te-ná- lad e- gé-szen

meg-nyug-ha- tom, Sze-ress te is en - ge- met na-gyon, na-gyon.

2. Jézuska köszönök és haza megyek,
Engedd, hogy otthon is mindig jó legyek.
Neked itt egyedül rossz lesz nagyon,
Ezért a kis szívemet Nálad hagyom.

Továbbra is várunk olvasóinktól olyan imákat, verseket, énekeket, melyeket mai könyvek nem tartalmaznak. Szerkesztőségünk e-mail címe: belvira64@gmail.com, de kézzel írva is átadhatják a sekrestyében.

Plébániánk életéből

Pálmai Árpád

Február 5-én a 17.00-kor kezdődő szentmisén vendégünk volt **Pálmai Árpád** karnagy, egyházzenesz, az Esztergomi Hittudományi Főiskola musica sacra tanára, a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium ének-zene tanára, kórusának karnagya, az esztergomi Ferences Templom kántora, orgonistája **Lendvai Zoltán** plébános úr meghívására. Vendégünk volt a mise kántora. Énekkel közreműködött **Pahocsa Júlia** gyermekpszichológus, a magyar kultúra apródja, aki templomunkban már több alkalommal emlékezetesen szerepelt.

A somogyszobi templom gitárosai szerepeltek templomunkban február 5-én, a 8.30-kor kezdődő szentmisén működtek közre hangszeres játékkal.

A Szengotthárdi Ifjúsági Zenekar március 19-én, Szent József ünnepén az esti misén végzett zenei szolgálatot. Az Ároni áldással köszöntötték **Tüske József** esperes urat.

Városunkban jártak az **MTV 2 csatorna** munkatársai és felvételt készítettek **Lendvai Zoltán** plébános úrral. Kérdéseik egy része a gördeszkázásra irányult. A készített műsor – melyből a képkockát kivágtuk – az alábbi linken megnézhető:

Egy kép a tévéadásból

Az **elsőáldozás** időpontja:

2023. április 16-a, vasárnap a 10.00-kor kezdődő szentmisén.

a **bérmálkozás** időpontja:

2023. május 7-e, Anyák Napja, 16.00 óra.

A bérmálásra **Fekete Szabolcs Benedek segédpüspök** várható, aki 2022. június 26-i felszentelése óta tölti be szolgálatát.

Részlet Szent Ágoston hippói püspök 231. húsvétján elhangzott beszédéből

Boldog akarsz lenni? Ha gondolod, megmutatom, hogyan lehetsz boldog. Figyelj! Meddig lesz nehéz a szívetek? Miért szerettek hiábavalóságot, hajsztok hazugságot? Tudjátok meg! Mit? Az Úr felmagasztalta szentjét. Krisztus eljött ahhoz, ami megnyomorít minket. Éhezett, szomjazott, elfáradt, elaludt, elszenvedte a rosszat, megkorbácsolták, tövissel koronázták, összeköpdösték, megostorozták, fára szegezték, dárdával sebeztek, sírba tették, de harmadnapon feltámadt és művét befejezve halálra adta a halált. Legyen ott a szemed, legyen rajta az ő feltámadásán! Az Úr ugyanis felmagasztalta szentjét, hogy feltámassza a halottak közül, és méltóságot adjon neki az égben a saját jobbára ültetve őt. [...]

És meghívott téged nagyszerű asztalához, az ég asztalához, az angyalok asztalához, amelyen ő maga a kenyér. Alászállt tehát, és rossz dolgokat talált a te kunyhódban, de nem háborította fel asztalod állapota, hanem neked ígerte a sajátját. Mit mond nekünk? „Higgyétek el, hogy ha nem bosszantotok a rosszal, ami asztalotokon van, részesültök asztalom javaiból.” Elveszi tőled, ami rossz, és jót ad a sajátjából? Igen!

Megígerte nekünk saját életét, de még ennél is hihetlenebb, amit már véghezvitt: előre odaadta nekünk saját halálát. Mintha azt mondaná: „Meghívlak titeket az én életemre, oda, ahol senki nem hal meg, ahol valóban boldog élet van, ahol nem romlandó az étel, amely felüdít és nem fogy el.”

*(Heidl György patológus,
a Pécsi Tudományegyetem tanárának fordítása)*

A Szent Mihály Hírlevél a Lenti Római Katolikus Plébánia lapja.
Megjelenik kéthavonta, a páros számú hónapokban.
Szerkesztő: Balás Endre, lektor: Domonkos Dóra,
a kiadásért felel: Lendvai Zoltán János plébános.
Elérhetőség: 8960 Lenti, Templom tér 4. Telefon: 06-92/951-529
E-mail: belvira64@gmail.com Plébániánk honlapja: lentinelebania.hu
Hírleveleink letölthetők a honlapról: lentinelebania.hu/hirlevel